

တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တဖၣ်အတၢ်အုၣ်သး လံာ်တၢ်မၤက့ၤလၢပုၤတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ် “တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်” အတၢ်အုၣ်သးတခါစ တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤတၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်တခါမ့ၢ်ကျိၤကျဲၤအိၣ်ဒီး ကံာ်စိတခါလၢကတိၤက့ၤန့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ်အဟံၣ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ်လၢ န့ၣ်ဆံၣ်ဖျိတခါလၢကတိၤအဂီၢ်လီၤ. ထဲတၢ်ကတိၤကတိၤတဆံး တက့ၢ်အပူၤတၢ်အံၤတၢ်မၤအိၣ်သ့ညိညိလီၤ. ဆိကမိၣ်မ့ၢ်ဒီးပၢ်ဖျါ နပုၤတၢ်တဖၣ်အုၣ်တၢ်သးကိးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးဟဲသးလီၤသးကျဲၤ ဆူသ့လီၤကျဲၤတၢ်တက့ၢ်. နပုၤတၢ်တဖၣ်ကဆံးထဲသိးန့ၣ်ဆိး လီၤတကတိၤ, နခိၣ်ယၢၤကရၢကရိတခါ, မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပၢ်ဘျးစဲလိာ် သးတဖၣ်လၢအဆူအဖိတဖၣ်ခဲလၢအုၣ်တဖၣ်ပၤဖျါယိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၣ်ယုၣ်မၤသကိးတၢ်လၢကရၢဆံးဆံးဖိတခါန့ၣ်သ့လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးခိၣ်တၢ်အပၣ်ယုၣ်ပုၤခဲလၢလၢန့ၣ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ရၢၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်တခါယိဒီးန့ၣ်, ပုၤခဲလၢလၢအဒီးလဲအဟံၣ်ဒီး ဂုၢ်ကျဲၤစးလၢကတိၤတၢ်အပူၤကလံာ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ပုၤခဲလၢလၢ အအိၣ်လၢပုၤတၢ်တဖၣ်တၢ်တတိၤတၢ်လၢအက့ၢ်ဆၢၣ်ခဲဘၣ်တၢ်ဘျးလီၤစ့မိၢ်ပုၤ လၢပုၤန့ၣ်အကြၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲဆံးစ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တခါစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တခါမ့ၢ်ဝဲန့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲခိၣ်ယၢၤတခါ, တၢ်ဘျးစဲလိာ်သးတခါ မ့တမ့ၢ် ကရၢတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သးစံးလီၤကတိၤတဖၣ်လၢပုၤတၢ်တဖၣ်အပူၤ. ဒီးကဘၣ်ဘျးလၢဘၣ်တၢ်ပၤယၢ်အိၣ်လၢကီၢ်ရၢၣ်ထဲတခါစိၤ အယိလီၤ. ဆိကမိၣ်က့ၢ်ကျိၤကျဲၤအညိဖိတခါလၢကတိၤဖျါထီၣ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ်သ့ညိညိန့ၣ်ပၢ်ဒ်သိးတခါ, ဒီးတၢ်လၢအမၤလီၤဆိ နပုၤတၢ်တဖၣ် ဖဲထီၣ်သကြိၤက့ၢ်ဒီးပုၤတၢ်တဖၣ်လၢအခိၣ်အယၢၤတခါလီၤ. သ့ညိညိတၢ်နီၤလၢ--န့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ်အပူၤစံးနီၤတၢ်တက့ၢ်.

တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တခါစံးတၢ်န့ၣ်ဘၣ်မနုၤအယိအကါခိၣ်လဲၣ်. တၢ်ပၣ်တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တဖၣ်တပူၤယိမ့ၢ်တၢ်ဘျးမိၢ်ပုၤတခါလၢအကါခိၣ်ဝဲလၢ တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤအပူၤလီၤ. တၢ်အံၤလီၤဆိခိၣ်တၢ်ကဲဘျးဝဲလၢပုၤတၢ်တဖၣ်လၢညိညိန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်တၢ်အိၣ်လၢထံၣ်ဂၢၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဖဲတၢ်မၤ ကျိၤက့ၢ်အပူၤလီၤ. ပုၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဟဲဖျါထီၣ်အပူၤတၢ်တဖၣ်သ့ဒိဖျါ တဲဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်ဒီးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘၣ် ယိၣ်တဖၣ်အပူၤလၢအတုၤပနီၤကျိၤတဖၣ်လၢအတိၤခိၣ်ရိၣ်ဝဲတၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၣ်တၢ်သးစံးသိးပုၤတၢ်တဖၣ်ဒိတခါတပူၤယိလၢတၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤ တၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤန့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤနီၣ်ထီၣ်တခါလၢနကီၢ် စံးအပူၤ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်ပၣ်သးသ့ၣ်ညိညိအိၣ်လၢကီၢ်ဘျိၣ်ပုၤ ဒ်တၢ်လၢအ ကြၢၤဆိကမိၣ်န့ၢ်အိၣ်တခါအသိးလီၤ. လံာ်တၢ်မၤက့ၤအံၤကန့ၣ်န့ၣ်ကျဲၤတၢ်မၤခိၣ်ထံး ခိၣ်ဘိတဖၣ်လၢနသ့ဟဲဖျါန့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ် အုၣ်န့ၣ်ပုၤတၢ်တဖၣ်တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤ လီၤကတိၤကမံးတံာ်မိၢ်ပုၤအအိၣ်, လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲန့ၣ်ကီၣ်ကးကရၢ, ပၤဆုၤတၢ်မူဒါခိၣ်ကမံးတံာ်မိၢ်ပုၤ, မ့တမ့ၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ကီၢ်စံးသဲးက့ၣ်လိာ်တၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်-
ယုၣ်သ့ၣ်ညိညိပုၤလၢအမူဒါအိၣ်
လၢတၢ်နီၤဟ့ၣ်န့ၣ်ကတိၤ
အဂီၢ်တက့ၢ်. ယုၣ်သ့ၣ်ညိညိမ့ၢ်တၢ်
ဆၢကတိၤပၣ်ပနီၣ်လၢ
တၢ်ကကတိၤထီၣ်တၢ်အဂီၢ်
အိၣ်ခါတက့ၢ်.
သ့ၣ်ကျဲၤခိၣ်ပၤတက့ၢ်.

တၢ်ကွဲးအိၣ် -

ယၢမံၤမ့ၢ်-----လီၤ. ယ [အိၣ်တ့ၢ်/မၤတ့ၢ်တၢ်] လၢ [ပှၤတတၢ်/တ့ၢ်] လၢအမ့ၢ်-----လၢ-----နံၣ်လံၤလီၤ.ယသးအိၣ်ဟံၤပှၤတတၢ် [ပှၤတတၢ်အမံၤ] တပူၤယီၤလီၤ.
[ဟံၤဖျါထီၣ်နပှၤတတၢ်အဂ့ၢ်...]

ကွဲးလီၤနပှၤတတၢ်အမံၤ. ငးနဲၣ်ဟံၤဖျါနပှၤတတၢ်ခိဖျါ စးထီၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်နတၢ်သးဝဲလၢ အိၣ်သးလိာ်သးတဖၣ်ဒီးလုာ်လၢသကဲၣ်ပဝးလၢ အိၣ်သးလိာ်သးတဖၣ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်ပှၤကညီတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢနပှၤတတၢ်အပူၤ, တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢ နပှၤတတၢ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဒီးလုာ်လၢအပူၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်လိာ်လီၤဆိတဖၣ်လၢနပှၤတတၢ်အပူၤလီၤ. ကျိၤကျဲၤလၢအဘၣ် မ့တမ့ၢ် အကမၣ်တအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟံၤဖျါထီၣ်နပှၤတတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. မၤလီၤတၢ်ထဲၣ်လၢနကတီၤဘၣ်ယး **တၢ်လၢနငးဘျးဝဲပှၤကညီ တဖၣ်လၢနပှၤတတၢ်အပူၤလီၤ**. ဆိကမိၣ်ကွဲးတၢ်သံကွဲးတဖၣ်အဂ့ၢ် ဝဲနဆိကမိၣ်ထီၣ်ကျိၤကျဲၤလၢကဟံၤဖျါထီၣ်နတၢ်သးဝဲဒ်သိး ပှၤတတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

- မတၢ်အိၣ်ဆိးလၢနပှၤတတၢ်ပူၤလဲၣ်.
- တၢ်အိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်မၤမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
- ဟံၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အကလုာ်မနုၤတဖၣ်တၢ်ညီန့ၢ်ထီၣ်ဘၣ်အိၣ်လဲၣ်.
- ပှၤတဖၣ်လိာ်ဘၣ်ပဒိၣ်အတၢ်မၤစၢၤအကလုာ်ဒ်သိးတဖၣ်လဲၣ်.
- ပှၤတဖၣ်အံၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ခူပူၤဝုၢ်ပူၤကရူၢ်တခါခါခါ.
- တၢ်လီၤအကါဒိၣ်တဖၣ်လၢပှၤကညီတဖၣ်ဟံၤဖျါဟဲၣ်သးကိး, အဒိၣ် ပှၤတတၢ်လီၤခါၣ်သးတဖၣ်, ကိၣ်တဖၣ်, သရီၣ်တဖၣ်, တၢ်လုာ်ဟံၣ်တဖၣ်, ခိၣ်ယၢၤကရၢကရီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖိကရၢၢ်တဖၣ်အိၣ်ခါ.
- မ့ၢ်သ့အိၣ်ဒီးတၢ်သးဝဲဒ်သိးလၢလီၤကဝီၤထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကိ, အဒိၣ်- ကိၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲ, တၢ်သ့စူးကါတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့တမ့ၢ် န့ဆါၣ်ခိၣ်ယၢၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကိအဂၤတဖၣ်ခါ.
- မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးကလုာ်မ့တမ့ၢ်ကလုာ်န့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟဲၣ်န့ၣ်လီၤဆူကီၢ်အတၢ်စံၣ်စိၤ, မ့တမ့ၢ်ကျိၣ်တၢ်ကတီၤဒ်သိးလိာ်သးတခါခါ.
- မ့ၢ်နပှၤတတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲပနံၣ်တၢ်ကၤကွၢ်ဂီၤလၢအိၣ်သးလိာ်သး, အဒိၣ်- စ့ဟဲၣ်န့ၣ်အပတီၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်ခါ.
- မ့ၢ်နခိၣ်ယၢၤအိၣ်ဒီးမူးသးခုတဖၣ်မ့တမ့ၢ်လုာ်လၢထုသန့တဖၣ်, အဒိၣ်-ကျဲၤမူးပွဲတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟးရဲၣ်လီၤသးမူးတဖၣ်န့ၣ်ခါ.
- ပှၤအိၣ်ထွဲတၢ်လၢအဟံးန့ၢ်ဘျးဖျိၣ်/ပှၤအိၣ်ထွဲတၢ်ကရူၢ်မနုၤတဖၣ်မၤတၢ်လၢနဘၣ်ကဝီၤပူၤလဲၣ်.
- ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်အါဂၤခါ. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဆဲးဖိတဖၣ်အိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်ခါ.
- နပှၤတတၢ်အတၢ်ဟဲၣ်အိၣ်ဟဲၣ်ဆိးတပူၤယီၤအတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်. တၢ်ဆါကတီၢ်ယံာ်ထီၣ်အသိးနပှၤတတၢ်ဆိတလဲထီၣ်အသးဒ်လဲၣ်.

တၢ်ကွဲးအဒိ-

ယပှၤတၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးဖဲ-

ပှၤလၢအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကတူၢ်ဂ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဖိးသဲးစးန့ၣ် လိၣ်သ့ၣ်ညါဝဲတၢ်လီၤလၢနပှၤတၢ်အိၣ်ဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး, အယိအဝဲသ့ၣ်ဟဲဝဲ လီၤကဝီၤဒိတခါလၢ ကီၢ်ဂ့ၣ်တခါဒီးအပူၤကသ့လီၤ. တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢကမၤစၢၤနၤလၢ **ကဟံၣ်ဖျါထီၣ်နပှၤတၢ်လီၤကျဲးမ့ၢ်ဒ်အံၤလီၤ.**

- ကျဲးမ့ၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤအဆၢတဖၣ်လၢအဟံၣ်ပနီၣ်နပှၤတၢ်အဆၢတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
- တၢ်လီၤအပနီၣ်ဖျါဖျါတဖၣ်-ထံကျိ, ဖိကရၢၢ်, ကျဲးဖိၣ်လီၤကျဲး, စံၣ်စိၤန့ၣ်လီၤကျဲးတဖၣ်, တၢ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ်-မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
- တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ထံၣ်လိာ်သးလီၤကျဲးဒီးပှၤအိၣ်ထွဲတၢ်တဖၣ်-က့ၢ်, ပှၤတၢ်လီၤခါၣ်သး, တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါလီၤကျဲး, ဒီးတၢ်ဂ့ၣ်လိာ်ဘၣ်ထွဲ မၤစၢၤကရၢၢ်ကရိတဖၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
- ခုခါထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးကီၢ်ဂ့ၣ်အဆၢတဖၣ်န့ၣ်မၤလီၤဖးနပှၤတၢ်အိၣ်. မ့တမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲယၢ်သ့ပှၤတၢ်တပူၤယိဒါ.

ယပှၤတၢ်အံၤလီၤကၢ်လိာ်သးဒီးခိၣ်ယၢၤတဖၣ်အံၤ-

ယပှၤတၢ်အံၤလီၤဆိလိာ်သးဒီးခိၣ်ယၢၤတဖၣ်အံၤ-

နကသးအိၣ်ဟံၣ်ဖျါပှၤတၢ်န့ၣ်လီၤဆိလိာ်သး မ့တမ့ၢ် လီၤကၢ်လိာ်သးဒီးပှၤတၢ်တဖၣ်ဒီးခိၣ်ယၢၤတဖၣ်လၢ နကဟံၣ်ကပၤဒ်လဲၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးအဒိ-

တၢ်မနုၤဒုးလီၤဆီယုၤတၢ်တၢ်လဲၣ် -

ဟံၣ်ဖျါလီၤတၢ်ပုၤတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်စိၤတဖၣ် (မ့ၢ်သ့ဒီး, တဲဖျါထီၣ်နီၢ်တၢ်ဂၤအဂ့ၢ်) လၢအမၤစၢၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီးပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါလၢတၢ်ယုၤထၢန့ၢ်အိၣ်တၢ်ကၤန့ၢ်ပၢ်ဒီး မၤဆၢက့ၤပုၤတၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. **တဲဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ဖိၣ်ဘၣ်ထွဲန့ၣ်ပုၤတၢ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်ဒီးသီးကဒုးန့ၣ်န့ၣ်ပုၤတၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢကဒိကန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢ နခၢၣ်စးခိၣ်န့ၢ်လၢယုၤထၢယၢ်တၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.**

- မ့ၢ်နဘၣ်ကဝီၤပဲသကိးတပူၤယိၣ်ဒီးသီးကမၤတၢ်လၢအကါဒိၣ်အဂီၢ်-ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကွဲးကျိးအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်. ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခၢၣ်သး တဖၣ်လၢနခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဧါ.
- မ့ၢ်သုမၤန့ၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်လၢ်တဖၣ်တပူၤယိၣ်န့ၣ်ဧါ.
- တၢ်ဘၣ်ဒိမနုၤတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ခိဖျါလၢ တၢ်တဒိကန့ၣ်န့ၣ်ကလုၢ်အယိ, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်အိၣ်ချ့တဂ့ၤခိဖျါလၢ ဝဲးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလီၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လၢနကပိၣ်ကပၤတကဆဲးကဆိမၤတံၢ်တံၢ်တၢ်အယိဧါ. တၢ်လၢအကြိယာ်တဖၣ်လၢကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတဖၣ်အံၤအိၣ်ဧါ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢခံကတၢ်.....

ဟံၣ်ဖျါလီၤတၢ်ဘၣ်မနုၤတၢ်အကါဒိၣ်လၢနပုၤတၢ်တၢ်ကဟံၣ်အိၣ် တပူၤယိၣ်လၢ နကီၢ်ရၢၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအသိအပူၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. စံးဘျုး တၢ်နီၤဖးက့ၤပုၤတၢ်တၢ်ကမံးတံၢ်မိၢ်ပုၤကရၢဖိတဖၣ် (ဝုၢ်ကီၣ်ကးကရၢ, ကွီကမံးတံၢ်မိၢ်ပုၤ, ခၢၣ်စးကရၢ, အဂၤ), ဟ့ၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ် လံာ်ကွဲးအုၣ်သးဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်, အၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်န့ၣ်ပုၤတၢ်တၢ်ဖိတဖၣ် ဒီးပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢအပဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်, ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤကဒီး နဖိတၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.